

Regionų komiteto nuomonė ES vaiko teisių strategijos kūrimas

(2007/C 146/08)

REGIONŲ KOMITETAS

- pritaria Komisijos komunikatui, ypač siūlomam strategijos, skirtos veiksmingai remti vaiko teises ir apsaugą ES vidaus ir išorės politikoje bei remti valstybių narių pastangas šioje srityje, sukūrimui;
- džiaugiasi Vaikų teisių padalinio įsteigimu Komisijoje ir pažymi, kad Vaiko teisių koordinatoriui yra suteiktas svarbus vaidmuo užtikrinant strategijos sėkmingą įgyvendinimą, tačiau tikisi, kad šiam koordinatoriui bus skirta pakankamai lėšų, pakankamas statusas ir politinis svertas, kad būtų užtikrinti tikslų, kuriuos jis turi pasiekti, įgyvendinimas; ragina išaiškinti, koks bus koordinatoriaus vaidmuo ir kaip jis papildys nacionaliniu lygiu vykdomą veiklą;
- apgailestauja, kad neskiriama daugiau dėmesio nelydimų nepilnamečių, mergaičių, vaikų su negalia, migrantų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių vaikų padėčiai tiek ES, tiek pasaulyje; taip pat pirmiau nurodytų vaikų priežiūrai ir apsaugai;
- pažymi, kad strategija gali padėti pagrindą veiksmingesnei sprendimų priimančių pareigūnų, vietos ir regionų valdžios institucijų ir ne vyriausybinių organizacijų partnerystei Europos ir nacionaliniu lygmenimis;
- tačiau apgailestauja, jog Komunikate nepripažįstamas išskirtinis vietos ir regionų valdžios vaidmuo teikiant paslaugas vaikams ir ginant jų teises ir pabrėžia, kad šios institucijos nori ir gali būti strategijos įgyvendinimo partneriais;
- pataria skirti finansinius ir žmogiškuosius išteklius bei priimti politinius įsipareigojimus šio Komunikato įgyvendinimui ir Žaliosios knygos bei strategijos plėtojimui ir siūlo Europos Parlamentui pagalvoti apie specialios priemonės sukūrimą strategijai ir joje siūlomiems veiksams finansuoti.

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl ES vaiko teisių strategijos kūrimo COM(2006) 367 final;

atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 4 d. Europos Komisijos sprendimą pasikonsultuoti su Komitetu šiuo klausimu, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą;

atsižvelgdamas į 2006 m. vasario 22 d. Pirmininko sprendimą pavesti Konstitucijos reikalų, Europos valdymo ir laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą dėl nelydimų nepilnamečių padėties migracijos procese -vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ir pasiūlymai (CdR 136/2006 rev. 2);

atsižvelgdamas į savo nuomonės dėl Hagos programos: Dešimt prioritetų ateinantiems penkeriems metams (CdR 122/2005 fin); dėl kovos su prekyba žmonėmis (CdR 87/2001 fin), dėl prevencinių priemonių ir kovos su smurtu prieš vaikus, jaunimą, moteris ir aukų bei rizikos grupių apsaugos (Daphne II programa) (CdR 63/2003), dėl mažumų apsaugos ir kovos su diskriminacija politikos (CdR 53/2006 fin); dėl demografinių pokyčių (CdR 152/2005 fin) ir dėl integracijos ir migracijos (CdR 152/2005 fin);

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 236/2006 rev. 1), kurį 2006 m. lapkričio 29 d. priėmė Konstitucijos reikalų, Europos valdymo ir laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės komisija (pranešėja **Maria Corrigan**, Dun Laoghaire/Rathdown apygardos tarybos ir Dublino regiono valdžios narė);

kadangi:

- 1) pagal JT vaiko teisių konvenciją vaikai apibrėžiami kaip 18 metų neturintys asmenys;
- 2) visos valstybės narės ratifikavo Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją, nei Europos Komisija, nei Europos Sąjunga negali jos pasirašyti;
- 3) ES steigimo sutartyse yra nedidelis skaičius vaiko teises reglamentuojančių teisinių nuostatų; tai turi įtakos galimoms biudžeto lėšoms;
- 4) pripažįstamas šeimos, ypač tėvų, pagrindinis vaidmuo ir valstybių narių išsipareigojimas padėti tėvams prižiūrėti ir auklėti vaikus;
- 5) vaiko teisių skatinimas ir apsauga bei lygiateisės ir vaikams palankios visuomenės sukūrimas yra esminės svarbos Europos Sąjungos ateičiai;
- 6) vaikų ir jaunimo — ankstyvame etape — įtraukimas valstybiniu lygiu vaidina esminį vaidmenį plėtojant lygiateisiškumą grindžiamą ir demokratinę visuomenę;
- 7) regionų ir vietos valdžios institucijos turi labai gerą galimybę prisidėti prie vaiko teisių skatinimo ir apsaugos, turint omenyje jų atsakomybę už jaunimo fizinę aplinką, viešojo transporto priemones ir teises į mokslą, sveikatos apsaugą, į žaidimus ir poilsį, galimybę patekti į darbo rinką; taip pat ir jo vaidmeniui atliekant vaikų gyvenimo sąlygų stebėseną, pavyzdžiui, per socialinę paramą ir duomenų rinkimą;

68-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 13-14 d. (vasario 13 d. posėdyje), vieningai priėmė šią nuomonę.

1. REGIONŲ KOMITETO POŽIŪRIS

REGIONŲ KOMITETAS,

1.1 **pritaria** Komisijos komunikatui, ypač siūlomam strategijai, skirtos veiksmingai remti vaiko teises ir apsaugą ES vidaus ir išorės politikoje bei remti valstybių narių pastangas šioje srityje, sukūrimui;

1.2 **pripažįsta**, kad investavimas į vaikus šiandien yra investavimas į mūsų ateitį ir tolesnis Europos integracijos gilinimas ir stiprinimas;

1.3 **apgaildestauja**, jog ES konstitucinės sutarties priėmimo procesas atsidūrė aklavietėje, turint omenyje, kad Pagrindinių teisių chartijoje ir Sutartyje dėl Konstitucijos Europai vaiko teisės yra aiškiai pripažįstamos;

1.4 **džiaugiasi**, jog pripažįstama, kad valstybės narės yra įpareigosotos laikytis tarptautinių sutarčių, ypač Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos (JTVTK), kurią ratifikavo visos valstybės narės; tačiau **apgaildestauja**, kad jame nėra stipriau akcentuojama, jog būtina, kad valstybės narės suvoktų, jog jos turi skubiai įgyvendinti dabartinius Europos ir tarptautinius išsipareigojimus vaiko teisių srityje;

1.5 **džiaugiasi**, jog pripažįstama, kad beveik visuotinis JT VTK ratifikavimas pasaulio mastu yra itin solidus Europos Komisijos ir ne ES šalių tarpusavio išipareigojimų pagrindas, tačiau **apgaildestauja**, kad Komunikate nesiremiama galimybe panaudoti tą faktą, kad visos ES valstybės narės ratifikavo JT VTK, kaip valstybių narių tarpusavio išipareigojimų pagrindą;

1.6 **džiaugiasi** Vaikų teisių padalinio įsteigimu Komisijoje ir **pažymi**, kad Vaiko teisių koordinatoriui yra suteiktas svarbus vaidmuo užtikrinant strategijos sėkmingą įgyvendinimą, tačiau **tikisi**, kad šiam koordinatoriui bus skirta pakankamai lėšų, pakankamas statusas ir politinis svertas, kad būtų užtikrinti tikslų, kuriuos jis turi pasiekti, įgyvendinimas; **ragina** išaiškinti, koks bus koordinatoriaus vaidmuo ir kaip jis papildys nacionaliniu lygiu vykdomą veiklą;

1.7 **palaiko** Komisijos numatytus artimiausiu veiksmus, skirtus spręsti kai kurias skubias problemas, pirmiausia skirti vieną šešiaženklį telefono numerį visoje ES vaikų pagalbos linijai ir vieną numerį vaikų karštajai linijai, skirtai dingusiems ir seksualiai išnaudojamiems vaikams, ir yra **įsitikinęs**, kad šiuos veiksmus galima būtų papildyti bendrai suderintu protokolu, susijusiu su tarptautiniu vaikų grobimu. Be to, **yra įsitikinęs**, kad naujųjų vaikų pagalbos linijų nereikėtų dubliuoti, tačiau nacionaliniu ir regionų lygiu veikiančias pagalbos linijas vertėtų papildyti, ir kad keitimasis gera praktika turėtų padėti įsteigti tokias tarnybas;

1.8 **pažymi**, kad Komunikate nenurodyta, jog strategijoje bus išdėstyti tik būtiniausi reikalavimai ir išsamūs tikslai su aiškiais uždaviniais ir jų įgyvendinimo terminai;

1.9 **pažymi**, kad šiuo metu nėra sukurtos sistemos išsamių, palyginamų ir nuoseklių duomenų apie rodiklius rinkimui valstybėse narėse; **primena**, taikant atvirojo koordinavimo metodą, šiuo metu yra plėtojamas rodiklis (ar rodiklių grupė), susijęs su vaiko gerove, bei statistiniai duomenys apie su pajamomis susijusiu skurdu, materialiniu nepriteklumi ir būstu, ir daugelis įvairių duomenų grupių valstybių narių ir regionų/vietos lygmenimis.

1.10 **pabrėžia**, jog vaikai sudaro įvairialypę grupę, jų poreikiai skiriasi, pvz., priklausomai nuo jų amžiaus, sugebėjimų, tautybės ir šeimos sandaros;

1.11 **apgaildestauja**, kad neskiriama daugiau dėmesio nelydimų nepilnamečių, mergaičių, vaikų su negalia, migrantų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių vaikų padėčiai tiek ES, tiek pasaulyje; taip pat pirmiau nurodytų vaikų priežiūrai ir apsaugai;

1.12 **apgaildestauja**, kad neminimas geros kokybės ankstyvas vaikų iki šešerių metų lavinimas. nepaisant to, kad „vaikų priežiūros“ paslaugos yra ilgalaikis ir prioritetinis ES politikos tikslas, bus patvirtinti ES kiekybiniai planiniai rodikliai;

1.13 **pažymi**, kad strategija gali padėti pagrindą veiksmingesnei sprendimų priimančių pareigūnų, vietos ir regionų valdžios institucijų ir ne vyriausybinių organizacijų partnerystei Europos ir nacionaliniu lygmenimis;

1.14 tačiau **apgaildestauja**, jog Komunikate nepripažįstamas išskirtinis vietos ir regionų valdžios vaidmuo teikiant paslaugas vaikams ir ginant jų teises ir **pabrėžia**, kad šios institucijos nori ir gali būti strategijos įgyvendinimo partneriais;

1.15 **pabrėžia**, kad rengiant strategiją derėtų visapusiškai laikytis subsidarumo ir proporcingumo principų;

1.16 **pritaria** teiginiui, jog „vaiko gyvenamoji vieta taip pat turi įtakos jo padėčiai“. vaikai gali būti socialiai nuskriausti dėl neturėjimo galimybių gauti geros kokybės išsilavinimo, sveikatos priežiūros, viešojo transporto paslaugų, žaidimo ir poilsio galimybių; dėl neturėjimo prieigos prie informacijos ir galimybių dalyvauti pilietinės visuomenės gyvenime ir **norėtų**, kad būtų skiriama daugiau dėmesio padėčiai miestuose, priemiesčiuose ir kitose konkrečiose valstybių narių nurodytose vietovėse;

1.17 **pabrėžia**, kad daugelis vietos ir regionų valdžios institucijų tiesiogiai finansuoja ir įgyvendina Vystymo politika trečiojoje šalyse remdamos infrastruktūrą ir pagrindines paslaugas, vykdydamos porinius projektus su valdžios institucijomis, dalindamosi patirtimi ir perduodamos savo įgūdžius ir kad šiame darbe yra galimybė daugiau dėmesio skirti vaikų teisėms;

1.18 **džiaugiasi**, kad pripažįstama, jog vaikai turi teisę išreikšti savo nuomonę jų gyvenimui įtaką darančiais klausimais; ir **džiaugiasi** siūlymu įtraukti vaikus į strategijos kūrimą. Regionų ir vietos valdžios institucijų bei vaikų organizacijų įtraukimas į šį darbą turės didelę įtaką šio darbo sėkmingumui;

1.19 **džiaugiasi** neseniai paskelbta Jungtinių Tautų atlikta smurto prieš vaikus studija (¹). Pranešime „valstybės raginamos uždrausti visų formų smurtą prieš vaikus, visomis aplinkybėmis, įskaitant kūno bausmes, žalingą tradicinę praktiką — ankstyvas priverstines vedybas, moters lytinių organų žalojimą, vadina muosius garbės nusikaltimus — seksualinę prievartą ir kankinimus bei kitą nežmonišką ar žeminantį elgesį ar būti taip baudžiamam“ (²); siūlo į šios studijos išvadas be išlygų atsižvelgti rengiant Strategiją.

(¹) Šį pranešimą pateikė nepriklausomas ekspertas Paulo Sérgio Pinheiro, ir jį galima rasti: www.violencestudy.org.

(²) JT šešiasdešimt pirmoji sesija, Vaiko teisių propagavimas ir apsauga, A/61/299.

2. REGIONŲ KOMITETO REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **pataria** skirti finansinius ir žmogiškuosius išteklius bei prisiimti politinius išpareigojimus šio Komunikato įgyvendinimui ir Žaliosios knygos bei strategijos plėtojimui ir **siūlo** Europos Parlamentui pagalvoti apie specialios priemonės sukūrimą strategijai ir joje siūlomiems veiksams finansuoti;

2.2 **pabrėžia**, jog vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų būti laikomos pagrindiniais partneriais kuriant strategiją ir **ragina** jas padaryti Europos vaiko teisių forumo narėmis; būti atstovaujamos tarpinstitucinėje grupėje; ir kad su jomis būtų konsultuojamasi rengiant koordinatoriaus ataskaitą ir kad ši ataskaita būtų viešai skelbiama;

2.3 **rekomenduoja**, jog strategijoje būtų išdėstyti tik būtiniausi reikalavimai ir ambicingi veiksmai su aiškiais uždaviniais ir tikslais, prieš tai atlikus išsamią analizę;

2.4 **rekomenduoja** strategijoje pasiekti pusiausvyrą tarp pasaulinei padėčiai skiriamo dėmesio ir ES vidaus ir valstybių narių veiksmų ir dialogo;

2.5 **rekomenduoja** suteikti prioritetą palyginamų rodiklių sukūrimui ir nuoseklių duomenų rinkimui valstybėse narėse bei, kai įmanoma, regioniniu lygmeniu;

2.6 **ragina** skirti tinkamus išteklius, paramą ir sukurti mechanizmus, palengvinančius vaikų dalyvavimą kuriant strategiją, įskaitant socialiai nuskriaustus vaikus, vaikus, priklausančius etninėms mažumoms, bei vaikus su negalia. Vaikai turėtų būti įtraukti į procesą ankstyvame etape ir taikant vaikų amžių atitinkančius metodus, pvz. meninius užsiėmimus, diskusijas su vadovu ir kt. Be to, **pripažįsta**, jog vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų taip pat daugiau nuveikti padedant tartis su vaikais atitinkamais klausimais, dėl kurių sprendimai priimami subregioniniu lygmeniu;

2.7 **dar kartą** ragina visiškai įgyvendinti 1989 m. lapkričio 20 d. Vaiko teisių konvenciją; ir **pabrėžia** šių teisių svarbą: teisei į minties, sąžinės ir religijos laisvę; privatumo apsaugai; apsaugai nuo prievartos, kankinimo ir priežiūros stokos; teisei į sveikatos priežiūrą, teisei mokytis, lankyti mokyklą ir profesinį rengimą; ir mažumų apsaugai, kaip teigiama komiteto nuomonėje dėl integracijos ir migracijos (CdR 51/2006 fin), bei teisei į deramą mitybą ir būstą;

2.8 atsižvelgdamas į tai, **reikalauja**, kad būtų visiškai pripažįstamas esminis vietos ir regionų valdžios institucijų, kaip pagrindinių socialinių paslaugų, įskaitant švietimą ir būstą, vaiko priežiūrą, teikėjo vaidmuo, taip pat jų vaidmuo planuojant,

formuojant politiką ir prižiūrint fizinę aplinką, užtikrinančią vaiko teises į deramą ir jo poreikius atitinkantį būstą bei tinkamus žaidimus ir laisvalaikį bei galimybę augti saugioje fizinėje aplinkoje;

2.9 **ragina** daugiau dėmesio skirti būtinumui, jog valstybės narės skubiai įgyvendintų prisiimtus Europos ir tarptautinius išpareigojimus, įskaitant išpareigojimus teisės aktų, susijusių su JTVTK, Europos žmogaus teisių konvencija ir Europos Tarybos teisės aktais, leidybos ir įgyvendinimo srityje. Šis darbas turėtų būti integruotas į dabartinių ES veiksmų įtakos vaikų teisėms vertinimą;

2.10 **pataria**, jog analizėje ne tik būtų „įvertintas dabartinių veiksmų efektyvumas“ bet kad pasinaudojus palyginamų duomenų analize, ji padėtų įvertinti ir valstybių narių pažangą, padarytą įgyvendinant JTVTK, kaip nurodoma Poveikio įvertinime;

2.11 **siūlo** į analizę įtraukti ir stebėseną, ar visos valstybės narės ratifikavo Hagos konvenciją dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje (1993);

2.12 **rekomenduoja**, kad valstybės narės pasinaudotų atviro koordinavimo metodu kaip priemone prisiimti tarpusavio išpareigojimus, susijusius su JTVTK įgyvendinimu, bei keistis geriausia praktika, taip pat visapusiškai įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į šį procesą;

2.13 **rekomenduoja**, kad ES ir valstybių narių politikoje būtų atsižvelgiama į tai, jog patys vaikai ir jų poreikiai yra labai skirtingi; pvz., vaikai, kurie yra nuskriausti dėl geografinės vietovės, amžiaus, lyties, tautybės ir negalios. Reikės atkreipti ypatingą dėmesį į skurdo, socialinės atskirties, negalios, diskriminavimo ir rasizmo poveikį ir į etninėms mažumoms priklausančių bei pabėgėlių vaikų padėtį bei religinio, kalbinio ir kultūrinio skirtingumo poveikį tiek ES, tiek pasaulyje;

2.14 **siūlo**, jog strategijoje būtų numatyti konkretūs tikslai, kurie užtikrintų vaikams visose geografinėse vietovėse vienodas galimybes; tai pareikalaus sustiprinti kovą su vaikų skurdu ir suvienodinti mokymosi galimybes. Regionų ir vietos valdžios institucijos vaidins pagrindinį vaidmenį įgyvendinant šias priemones;

2.15 **rekomenduoja**, kad be numatytų trumpalaikių priemonių, būtų parengta priemonė, kuri leistų vykdyti tarptautinių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą tikrinant personalo ir savanorių, kurie dirba su vaikais, duomenis apie padarytus nusikaltimus; **ragina**, kad strategijoje turėtų būti pagalvota apie asmenų, padariusių lytinį nusikaltimą prieš vaikus, ES registro sukūrimą ir teisėsaugos institucijų prieigą prie šio registro;

2.16 **ragina**, kad strategijoje būtų numatyti būdai, kaip pagerinti tarnybų, teikiančių paramą šeimai, darbą, siekiant užkirsti kelią vaikų išnaudojimui ir filicidui (kai vaikus nužudo jų pačių tėvai). Tai galėtų būti parama tėvams, blogo elgesio su vaikais prevencija ir ankstyvas išaiškinimas; parama išnaudojimo aukoms ir mechanizmo įtarimą keliančioms vaikų mirtims tirti, sukūrimas, siekiant išanalizuoti valstybės prevencinio įsikišimo veiksmingumą;

2.17 **rekomenduoja**, kad strategijoje būtų sprendžiamas klausimas, susijęs su neigiama televizijos, kompiuterių ir naujų technologijų įtaka vaikams, pvz. prieiga prie suaugusiems skirtų ar nederamų vaizdų internete, o taip pat tokių užsiėmimų sėdimo pobūdžio pasekmės vaikų vystymuisi. Kitas glaudžiai susijęs klausimas yra neigiamas tiesiogiai į vaikus orientuotos reklamos ir rinkodaros poveikis. Turėtų būti skatinamos priemonės taikyti technologijas lavinimo tikslais, pvz., vaikų kalbiniais ir kultūriniais įgūdžiams ugdyti skirtos televizijos laidos, kurios yra ypač svarbios migrantų vaikams Kultūrinės veiklos propagavimui ir

jos prieinamumui vaikams taip pat būtinos kūrybinio pobūdžio priemonės, pvz. skaitymas, muzika ir teatras;

2.18 **reikalauja**, jog mokymo programos ir priemonės, sukurtos kaip šios strategijos dalis, būtų prieinamos regionų ir vietos administracijoms, kad šios galėtų supažindinti pareigūnus su naujomis politikos priemonėmis ir geriausia praktika;

2.19 **rekomenduoja**, kad komunikacijos strategija būtų paremta JTVTK ir kad visos informavimo kampanijos būtų pradėtos regioniniu ir vietiniu lygmenimis, jose būtų atsižvelgta į amžių, būtų vykdomos daugeliu kalbų ir būtų prieinamos vaikams su negalia;

2.20 **rekomenduoja**, kad ES pagalboje vystymuisi būtų numatytas finansavimo procentas, kurį reikėtų investuoti į vaikams naudingas priemones, ir kad vietos ir regionų valdžios institucijų trečiųjų šalių vystymo politikoje būtų skiriamas prioritetas dalijimuisi įgūdžiais ir patirtimi vaiko teisių srityje.

2007 m. vasario 13 d., Briuselis.

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE